

засобами нетрадиційної образотворчої діяльності у дослідженні представлено діагностичними блоками, які здійснювалися з метою систематичного моніторингу розвитку мислення дітей та оцінки ефективності комплексу. Зазначений блок включав: початкову, основну та підсумкову діагностику; блок психолого-педагогічної корекції передбачав здійснення безпосереднього корекційного впливу на дитину з метою максимальної стимуляції всіх мисленнєвих операцій (аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, критичне мислення), підвищення рівня сформованості мислення. Психолого-педагогічна корекція здійснювалася в три етапи: пропедевтичний, основний, підсумковий.

Основний акцент у статті зроблено на нетрадиційних техніках образотворчої діяльності корекційної роботи, які не тільки допомагають у подоланні різноманітних труднощів, а й виступають потужним інструментом, поштовхом для інтелектуального розвитку, формування самосвідомості, внутрішнього світу дитини, її "Я-концепції". Доведено, що мистецтво має потужний потенціал для вдосконалення та корекції особистості дитини, а саме має регуляторний та катарсичний вплив на дитину, сприяє зняттю напруги, емоційно врівноважує її; формує пізнавальну мотивацію завдяки успіхам у продуктивній діяльності та визнанню продукту творчості новими людьми, які оточують дитину; задовольняє ціннісно-орієнтаційні, комунікативні, рефлексивні потреби, забезпечує емоційно-почуттєвий та творчий розвиток особистості дитини в максимально зрозумілій та емоційно-практичній формі, яка їй близька та створює умови для самореалізації, саморуку та саморозвитку.

Ключові слова: програмно-методичний комплекс; розвиток мислення; корекція мислення; порушення інтелектуального розвитку; діти старшого дошкільного віку; індивідуальна та групова робота.

УДК 373.2.016:7.012

FORMATION OF THE BASICS OF ARTISTIC AND DESIGN SKILLS IN SENIOR PRESCHOOL CHILDREN BY MEANS OF LANDSCAPE DESIGN: METHODOLOGICAL SUPPORT

ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ХУДОЖНЬО-КОНСТРУКТОРСЬКИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ: МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД

Галина Шелепко

здобувач 3 курсу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітньої програми «Освітні, педагогічні науки»
E-mail: h.v.otchenko@npu.edu.ua
ORCID: 0000-0002-0063-8632
Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Україна

Halyna Shelepko

getter of the 3st year of the third (educational and scientific) level of higher education of the educational program "Educational and Pedagogical Sciences"
E-mail: h.v.otchenko@npu.edu.ua
ORCID: 0000-0002-0063-8632
Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine

ABSTRACT

The article clarifies the concept of methodological support as a purposeful systemic cooperation, educational support, mutual assistance of a teacher-methodologist and teachers of a preschool education institution in order to find the best way to ensure the formation of the basics of design skills in children of six years old by means of landscape design and self-improvement of artistic design education. The stages of methodical forms of activity of the educator-methodologist with teachers of the private institution «Mandarinka» on the formation of the basics of design skills in preschool children by means of landscape design are proposed: orientation-adaptive, activity-behavioral and activity-creative, taking into account the interaction: educator-methodologist-pedagogues. The stages of methodological support involve a focus on pedagogical principles: systematicity, subjectivity, consciousness, accessibility, expediency, integration, etc. The first, tentative-adaptive stage of the study was aimed at positive communication between the educator-methodologist and teachers. The second, activity-behavioral stage of the study focused on deepening teachers' understanding of the research problem. The third, activity-creative stage of the study is aimed at creative expression of teachers in the design activities of preschool education institutions and improvement of their own artistic and design skills. For each stage of methodological support, the forms of methodological work (seminar, workshop, methodological market, training in integration with a pedagogical exhibition, creative workshop, business game) on five topics with a brief result were selected. The article presents information on the seminar with a retrospective analysis of the formation and development of the formation of the basics of artistic and design skills, landscape design, and methodological support. A brief result of testing the awareness of teachers of the private preschool education institution «Mandarinka» of the concept of «formation of the basics of design skills in senior preschool age» before the introduction of the stages of methodological support (33%) and after (67%) is presented, which shows the effectiveness of the stages of methodological support used.

Key words: *basics of artistic and design skills, children of senior preschool age, landscape design.*

Актуальність теми. Сучасні якісні перетворення у галузі дошкільної освіти потребують формування творчої особистості дитини як майбутнього творця власного життя з наявними основами художньо-конструкторських умінь.

Закласти фундамент формування основ художньо-конструкторських (дизайнерських) умінь у дітей старшого дошкільного віку можливо починаючи з закладу дошкільної освіти як першого соціального інституту із «зародження» творчого потенціалу.

Значна роль у формуванні основ художньо-конструкторських (дизайнерських) умінь у дітей старшого дошкільного віку належить ландшафтному дизайну – мистецтву перетворення та оформлення з озеленення і благоустрою навколишнього природного простору закладу дошкільної освіти.

Тому запропонована тема «Формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку засобом ландшафтному дизайну: методичний супровід» є актуальною і потребує теоретичного обґрунтування і наукових результатів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Найвні погляди на проблему формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку перебувають у центрі уваги Л. Артемової, А. Богуш, Н. Гавриш, О. Кононко, К. Крутій, Н. Кудикіної, Т. Піроженко, З. Плохій, Т. Поніманської, О. Савченко, Г. Тарасенко та ін. (дослідження творчості дітей, а також визначення критеріїв оцінки її результатів) (Гевко, 2019: 96); С. Гринь, С. Матвієнко та ін. (організаційно-педагогічні умови формування інтересу дітей 5-6 років до дизайнерської діяльності); Ю. Котелянець (формування творчого конструювання дітей старшого дошкільного віку); Ф. Баррон, А. Біне, Д. Богоявленська, Д. Гілфрод, О. Матюшкін, А. Маслоу, В. Моляко, О. Лук, Я. Пономарьов, К. Роджерс, Д. Томсон, Я. Шубінський, та ін. (опис різних аспектів проблеми здібностей особистості до конструктивної діяльності) (Котелянець, 2020: 113).

У розробці методів озеленення, благоустрою території закладу дошкільної освіти та ландшафтного дизайну для гармонійного формування та розвитку дітей старшого дошкільного віку внесли О. Воробйова, В. Кучерявий, Г. Москалик та ін. Розвиток екологічно спрямованих професійних інтересів майбутніх вихователів О. Соцька реалізує крізь моделювання природничо-екологічного середовища закладу дошкільної освіти із включенням елементів кімнатного квітникарства та ландшафтного дизайну (Соцька, 2022: 100).

Розгляд діагностування педагогів як основної засади методичного супроводу організації освітнього процесу у закладі дошкільної освіти належить О. Коваленко та ін. На особливостях методичного супроводу самостійної художньої діяльності дітей п'яти років акцентували увагу О. Коваленко та Я. Бухарева та ін.

Г. Беленька, О. Коваленко, Т. Шинкар здійснили порівняльний аналіз параметрів виміру та методичного супроводу дошкільної освіти України та країн Європейського союзу.

Організацію методичного супроводу вихователів закладу дошкільної освіти проаналізовано І. Верешко, Л. Калуською, В. Крижко, Н. Комаренко, М. Отрощенко, Є. Павлютенковим та ін. Самі ж форми методичної роботи з педагогами з'ясовано А. Богуш, В. Волковою, О. Корнеєвою, К. Крутій, Л. Швайкою та ін.

Формування цілей (мета) статті, постановка завдання. Розкрити ефективність методичного супроводу педагогів закладу дошкільної освіти з проблеми формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку засобом ландшафтного дизайну та визначити його етапи.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У межах теми нашого дослідження термін «методичний супровід» є провідним, тому далі простежимо його трактування та розвиток у дошкільній педагогіці.

Активний розвиток методичного супроводу у вітчизняній науці, припав на 20-30 рр. ХХ століття, за періоду розширення мережі закладів дошкільної освіти, формування орієнтовно державного змісту дошкільної освіти в інструкційних листах, положеннях, рекомендаціях з вживанням поняття «методична робота». Почали з'являтися та діяти такі форми методичної роботи, як Всеукраїнські наради та конференції дошкільних працівників педагогічні виставки, методичні об'єднання, курси перепідготовки дошкільних працівників (Літіченко та Шинкар, 2020).

Розгляд поняття «методичний супровід» сучасними дослідниками:

Г. Беленькою, І. Пазич, Н. Гавриш, О. Коваленко, К. Крутій та ін., спрямував на визначення цього поняття як цілеспрямованої системної співпраці, освітньої підтримки, взаємодопомоги вихователя-методиста та педагогів закладу дошкільної освіти з метою вирішення оптимального шляху забезпечення формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку засобом ландшафтного дизайну та самовдосконалення мистецької дизайн-освіченості.

Аналіз функціонування управління системою методичної роботи педагогічних кадрів у всіх аспектах, проведений у процесі дослідно-експериментальної роботи, що дав змогу І. Жерносеку та ін. дослідникам виокремити притаманні їй такі основні функції: діагностична, планування, організації, прогностична, моделююча, компенсаторна, відновлювальна, коригуюча, координуюча, пропагандистська, контрольна-інформаційна. Слід зазначити, що названі основні функції методичної роботи існують у тісній взаємозалежності. Це пов'язано з тим, що якість виконання однієї функції позначається на ступені успішності реалізації інших (Жерносек І, 2000).

Основою методичного супроводу є діагностична функція, підвалини якої заклали стародавні школи Давнього Вавилону середини III-тисячоліття до нашої ери та Давнього Китаю за 2200 років до нашої ери (Коваленко, 2021).

Вона полягає у постійному вивченні ступеня розриву між реальним рівнем компетентності педагогічних і керівних кадрів та вимог сучасного суспільства до рівня діяльності конкретних працівників освіти в умовах розбудови української національної системи дошкільної освіти. Вивчення реального якісного стану педагогічних кадрів – необхідна умова для прогнозованої розробки основних напрямів, змісту та методів організації вдосконалення педагогічної майстерності. Діагностична функція спричинює необхідність оволодіння сучасними методами психолого-педагогічних досліджень та регулярно застосовувати їх для збирання та опрацювання інформації про знання, вміння та навички педагогів та інших працівників системи дошкільної освіти (Жерносек І, 2000).

На сьогодні одним із методів цієї функції є тестування. Перші тести з'явилися у XIX столітті. Їх запропонував англійський учений Ф. Гальтон (Коваленко, 2021). Тести є одними із надійних, дієвих, оперативних методів оцінювання уявлення опитуваних про ту, чи іншу проблему.

У жовтні 2023 року ми здійснили тестування з проблеми формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей шести років засобом ландшафтного дизайну з вибіркою 33 педагогів приватного закладу «Мандаринка» у Google Формі (Шелепко, 2023). Як свідчать дані опитування лише 33% знайшли найточніше визначення поняття «художньо-конструкторські уміння дітей передшкільного віку», надаючи перевагу здатності естетично оцінити навколишній світ і красу життєвих явищ та висловити емоційне ставлення до художнього образу 57%. Інші 8% обрали більш консервативне трактування цього трактування як заснованої на знаннях і навичках готовності малюка успішно виконувати творчу діяльність. І лише 2% визначила цей термін як відкритість до нових ідей та спроможність бачити нові творчі можливості перетворення предметів за рамками запропонованих ідей.

Результати тестування дали підстави до критичного аналізу стану

досліджуваної проблеми у осмисленні педагогів як таких, що потребує методичного супроводу вихователів закладу дошкільної освіти з формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку засобом ландшафтного дизайну (див. рис. 1.).

Методичний супровід педагогів закладу дошкільної освіти з формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку засобом ландшафтного дизайну передбачав орієнтацію на дидактичні принципи: *системності, суб'єктивності, свідомості, доступності, доцільності, інтегрованості* тощо та визначення трьох етапів як-то: *орієнтовно-адаптивний, діяльнісно-поведінковий та діяльнісно-творчий* з врахуванням суб'єкт-суб'єктної взаємодії: «вихователь-методист»- «педагоги».

Рис.1. Етапи методичного супроводу педагогів закладу дошкільної освіти з формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку засобом ландшафтного дизайну

Перший, орієнтовно-адаптивний етап дослідження спрямовувався на позитивне спілкування вихователя-методиста з педагогами з метою створення атмосфери довіри, доброзичливості, відкритого діалогу з усіма учасниками методичного зібрання, та на «включення» до основної проблематики дослідження – формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку засобом ландшафтного дизайну.

Пропедевтична робота з вихователями на цьому етапі складалась із *семінару* на тему «Ретроспективний екскурс становлення та розвитку формування основ художньо-конструкторських умінь й ландшафтного дизайну»; *семінару-практикуму* «Формування художньо-конструкторських (дизайнерських) умінь у дітей старшого дошкільного віку» із включення вихователів у дизайнерську діяльність з наступним обговоренням ключового питання із з'ясуванням думок учасників до формування художньо-конструкторських умінь у дітей шести (семи) років.

На першому семінарі був здійснений ретроспективний екскурс становлення та розвитку формування основ художньо-конструкторських умінь, ландшафтного дизайну, який окреслив у три етапи: етап виникнення (1920-ті

рр.); етап відродження (1960-ті рр.); сучасний етап розвитку (Матвієнко, 2016).

Дизайн як професія мала свій початок більше ста років тому у Німеччині (м. Веймар) у 1919 році, коли відбулося революційне перетворення практики і теорії мистецтва, яке стосувалося, перш за все, креативного переосмислення функціональності наочно-обладнаного середовища, його «облагороджування». Так виник особливий напрям мистецтва – дизайн, своєрідною колискою якого була школа Баухауз, фахівці якої займалися проєктуванням предметів побуту. Пропедевтичні курси навчального закладу Баухауз вимагали від тих, хто навчається засвоєння спеціальних художньо-конструкторських умінь. У цей час з'явилися й нові професії – художник-конструктор та дизайнер (Матвієнко, 2016).

На етапі відродження (1960-ті рр.) особливу роль відігравали дискусії спеціальних художньо-конструкторських бюро, наукових інститутів, науково-дослідних інститутів, міністерств, присвячені визначенню місця дизайну серед інших видів діяльності, з'ясувавши відповіді на запитання: «чи впливає сформованість професійних художньо-конструкторських умінь і навичок на ефективність професійної підготовки до дизайнерської діяльності й чи є це метою художньо-конструкторської освіти в цілому?» (Шабельник, 2012).

Сучасна дизайн-освіта характеризується впровадженням дизайнерської діяльності у закладах дошкільної освіти, залученням дітей старшого дошкільного віку до прикрашання, благоустрою природного простору засобами ландшафтного дизайну та формування у них основ художньо-конструкторських умінь.

Далі з'ясували витoki і розвиток ландшафтного дизайну. Таким чином, у зв'язку з інтенсивною індустріалізацією великих міст Європи ХХ століття виник термін «ландшафтний дизайн». Проте перші дослідження садового мистецтва відбулися ще 10000 років тому, коли знатні люди для відпочинку та дозвілля прикрашали сади власних угідь. Термін «ландшафтна архітектура» вперше застосований у 1866 році Ф. Олмстедом (Глибовець і Костюк, 2013).

На території України садово-паркове мистецтво започатковується у VIII столітті зі створення Національного дендрологічного парку «Софіївка», парку з елементами романтизму та сентименталізму «Олександрія», Національного історико-культурного заповідника «Качанівка». Нині ландшафтний дизайн як мистецька діяльність у нашій державі інтенсивно розвивається та спостерігається тенденція до широкого його впровадження, особливо у приватних закладах дошкільної освіти.

Другий, діяльнісно-поведінковий етап дослідження орієнтувався на поглиблення уявлення педагогів щодо формування художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку засобом ландшафтного дизайну.

У рамках цього етапу взаємодія з вихователями включала форму *методичний ринок* «Педагогічні умови формування «художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку» засобом ландшафтного дизайну», на якому спрямовувалася увага педагогів на пошук, розвиток, підтримку педагогічних умов дизайнерських умінь у дітей передшкільного віку.

Третій, діяльнісно-творчий етап дослідження спрямований на творче самовираження педагогів у дизайнерській діяльності закладу дошкільної освіти та удосконалення власних художньо-конструкторських умінь.

Продовжуючи співпрацю з вихователями, проведено *тренінг* в інтеграції

із педагогічною виставкою «Ландшафтний дизайн як засіб формування художньо-конструкторських (дизайнерських) умінь у дітей старшого дошкільного віку», на якому завдяки іграм, командній роботі та демонстрації 2D та 3D ландшафтного дизайну у закладі дошкільної освіти педагоги з'ясували роль ландшафтного дизайну у формуванні художньо-конструкторських (дизайнерських) умінь у дітей старшого дошкільного віку та найефективніші варіації його створення; *творчої майстерні* «Педагогічний супровід формування художньо-конструкторських (дизайнерських) умінь у дітей старшого дошкільного віку (методи, прийоми та засоби)» із демонструванням творчих підходів вихователів до використання методів, прийомів та засобів педагогічного супроводу за цією проблемою; *ділової гри* «Педагогічне партнерство з батьками з проблеми формування “художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку” засобом ландшафтного дизайну», під час якої моделювалися ситуації педагогічної взаємодії з батьками у діалогах між педагогами та обговорювалися нові погляди цих та шляхи її вирішення тощо.

Завершальною фазою методичного супроводу було повторне тестування педагогів за тими ж запитаннями (Шелепко, 2023). З'ясували, що більшість опитуваних (67%) респондентів цього разу надали перевагу більш чіткому формулюванню поняття «формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку», що підтверджує ефективність впроваджених етапів методичного супроводу.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Оскільки основою методичного супроводу як цілеспрямованої системної співпраці, освітньої підтримки, взаємодопомоги вихователя-методиста та педагогів закладу дошкільної освіти є діагностична функція, ми здійснили тестування 33 педагогів приватного закладу «Мандаринка». У результаті тестування з'ясували розуміння основного поняття дослідження «формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку». Для підвищення педагогічної майстерності, фаховості вихователів з проблеми ми запропонувати проведення ефективних методичних форм взаємодії вихователя-методиста з педагогами приватного закладу «Мандаринка» щодо формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку засобом ландшафтного дизайну за етапами: орієнтовно-адаптаційний, діяльнісно-поведінковий, діяльнісно-творчий, що передбачали орієнтацію на дидактичні принципи (системності; суб'єктивності, свідомості; доступності, доцільності; інтегрованості тощо). Повторне тестування за тими ж самими запитаннями показало збільшення усвідомленості розуміння основного поняття дослідження відповідно на 34%, що підтверджує ефективність використаних методичного супроводу з проблеми.

Перспективою подальших досліджень вбачаємо у педагогічному супроводі батьків з проблеми формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку засобом ландшафтного дизайну.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Гевко О. (2019). Педагогічні умови формування творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку. Молодь і ринок. №12 (179). С.95-100.

Глибовець В. Л., Костюк А. В. (2013). Роль ландшафтного дизайну у

розвитку сучасного міста (на прикладі міста Києва). Економічна та соціальна географія. № 2 (67). С.223-232.

Жерносек І. П. (2000). Науково-методична робота в навчальних закладах системи загальної середньої освіти: Монографія. Київ. 124 с.

Коваленко О. В. (2021). Діагностування педагогів як основної засади методичного супроводу організації освітнього процесу у закладі дошкільної освіти. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. 2021. № 36 (2). С. 77–83.

Котелянець Ю. (2020). Формування творчого конструювання дітей старшого дошкільного віку. Наукові записки. Педагогічні науки. №.185. С.112-117.

Літіченко О. Д., Шинкар Т. Ю. (2020). Методичний супровід здійснення трудового виховання дітей дошкільного віку: історичний аспект. International periodic scientific journal. № 5 (13). URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/32984/1/O_Litichenko_T_Shynkar_MSZTVDDVIA_2020.pdf

Матвієнко С. І. (2016). Художня праця та основи дизайну: навчальний посібник. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя. 201 с.

Соцька О. П. (2022). Морально-етичні виміри професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Психолого-педагогічний супровід підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти: зб. наукових праць за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції «Психолого-педагогічний супровід підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти», присвяченої 205-річчю Університету Ушинського, (6 червня 2022 р.) / [редкол.: А.М. Богуш, Л.І. Березовська, Ю.А. Руденко]. Одеса: ФОП Бондаренко М.О. С. 97-101.

Шабельник С.О. (2012). Витоки дизайнерської освіти. Проблеми інженерно-педагогічної освіти. № 37. С. 101-105.

Шелепко Г. В. (2023). Анкета для вихователів закладів дошкільної освіти. 2023. URL: <https://docs.google.com/forms/d/145-CubZ5R3EHgorba93-soF1rdknhU7GMXyZR0uIzk/edit>

REFERENCES

Hevko O. (2019). Pedagogichni umovy formuvannia tvorchykh zdibnostei ditei starshoho doshkilnoho viku. [Pedagogical conditions of formation of creative abilities of children of senior preschool age] Molod i rynok. №12 (179). S.95-100 [in Ukrainian].

Hlybovets V. L., Kostiuk A. V. (2013). Rol landshaftnoho dyzainu u rozvytku suchasnoho mista (na prykladi mista Kyieva) [The role of landscape design in the development of a modern city (on the example of the city of Kyiv)]. Ekonomichna ta sotsialna heohrafiia. № 2 (67). S.223-232 [in Ukrainian].

Zhernosek I. P. (2000). Naukovo-metodychna robota v navchalnykh zakladakh systemy zahalnoi serednoi osvity [Scientific and methodological work in educational institutions of the general secondary education system]: Monohrafiia. Kyiv. 124 s [in Ukrainian].

Kovalenko O. V. (2021). Diahnostuvannia pedahohiv yak osnovnoi zasady metodychnoho suprovodu orhanizatsii osvitnoho protsesu u zakladi doshkilnoi osvity. [Diagnostics of teachers as the main basis for methodological support of the organization of the educational process in preschool education]. Pedagogichna osvita: teoriia i praktyka. Psykholohiia. Pedagogika. № 36 (2). S. 77–83 [in Ukrainian].

Kotelianets Yu. (2020). Formuvannia tvorchoho konstruiuvannia ditei starshoho

doshkilnoho viku. [Formation of creative design of children of senior preschool age] Naukovi zapysky. Pedagogichni nauky. Vyp.185. S.112-117 [in Ukrainian].

Litichenko O. D., Shynkar T. Yu. (2020). Metodychnyi suprovid zdiisnennia trudovoho vykhovannia ditei doshkilnoho viku: istorychnyi aspekt. [Methodological Support for the Implementation of Labor Education of Preschool Children: Historical Aspect.]. International periodic scientific journal. № 5 (13). URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/32984/1/O_Litichenko_T_Shynkar_MSZTVDD_VIA_2020.pdf [in Ukrainian].

Matviienko S. I. (2016). Khudozhnia pratsia ta osnovy dyzainu [Artistic work and design basics]: navchalnyi posibnyk. Nizhyn: Vydavnytstvo NDU im. M. Hoholia. 201 s [in Ukrainian].

Sotska O. P (2022). Moralno-etychni vymiry profesiinoi pidhotovky maibutnikh vykhovateliv zakladiv doshkilnoi osvity. [Moral and ethical dimensions of professional training of future preschool teachers]. Psykholoho-pedahohichnyi suprovid pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv u zakladakh vyshchoi osvity: zb. naukovykh prats za materialamy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Psykholoho-pedahohichnyi suprovid pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv u zakladakh vyshchoi osvity», prysviachenoj 205-richchju Universytetu Ushynskoho, (6 chervnia 2022 r.) / [redkol.: A.M. Bohush, L.I. Berezovska, Yu. A. Rudenko]. Odesa: FOP Bondarenko M.O. S. 97-101 [in Ukrainian].

Shabelnyk S.O. (2012). Vytoky dyzainerskoj osvity. Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity. № 37. S. 101-105 [in Ukrainian].

Shelepko H. V. (2023). Anketa dlia vykhovateliv zakladiv doshkilnoi osvity [Questionnaire for teachers of preschool education institutions]. URL: <https://docs.google.com/forms/d/145-CubZ5R3EHgorba93-soF1rdknhU7GMXyZR00uIxx/edit> [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

В статті з'ясовано сутність поняття методичного супроводу як цілеспрямованої системної співпраці, освітньої підтримки, взаємодопомоги вихователя-методиста та педагогів закладу дошкільної освіти з метою вирішення оптимального шляху забезпечення формування основ дизайнерських умінь у дітей шести років засобом ландшафтної дизайну та самовдосконалення мистецької дизайн-освіченості. Запропоновано етапи проведення методичних форм діяльності вихователя-методиста з педагогами приватного закладу «Мандаринка» щодо формування основ дизайнерських умінь у дітей передшкільного віку засобом ландшафтної дизайну: орієнтовно-адаптивний, діяльнісно-поведінковий та діяльнісно-творчий з врахуванням взаємодії: вихователь-методист-педагоги. Етапи методичного супроводу передбачають орієнтацію на дидактичні принципи: системності, суб'єктивності, свідомості, доступності доцільності, інтегрованості тощо. Перший, орієнтовно-адаптивний етап дослідження спрямовувався на позитивне спілкування вихователя-методиста з педагогами. Другий, діяльнісно-поведінковий етап дослідження орієнтувався на поглиблення уявлення педагогів щодо проблеми дослідження. Третій, діяльнісно-творчий етап дослідження спрямований на творче самовираження педагогів у дизайнерській діяльності закладу дошкільної освіти та удосконалення власних художньо-конструкторських умінь. До кожного

етапу методичного супроводу дібрано форми методичної роботи (семінар, семінар-практикум, методичний ринок, тренінг в інтеграції із педагогічною виставкою, творча майстерня, ділова гра) за шістьма темами зі стислим результатом. Представлено інформацію до проведеного семінару із здійсненим ретроспективним аналізом становлення та розвитку формування основ художньо-конструкторських умінь, ландшафтного дизайну, методичного супроводу. Наведено результат тестування усвідомленості педагогами приватного закладу дошкільної освіти «Мандаринка» поняття «формування основ дизайнерських умінь у старшого дошкільного віку» до впровадження етапів методичного супроводу (33%) та після (67%), що показує ефективність використаних етапів методичного супроводу.

Ключові слова: основи художньо-конструкторських умінь, діти старшого дошкільного віку, ландшафтний дизайн.

УДК 373.3.021.33:81'243

BILINGUALISM OF CHILDREN OF MIDDLE PRESCHOOL AGE: THE THEORETICAL FOUNDATIONS

БІЛІНГВІЗМ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ

Надія Коновалова

здобувач 2 курсу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітньої програми «Освітні, педагогічні науки»
E-mail: zarubanadiia@gmail.com
ORCID 0000-0002-0813-368X
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Україна

Nadiia Konovalova

getter of the 2st year of the third (educational and scientific) level of higher education of the educational program "Educational and Pedagogical Sciences"
E-mail: zarubanadiia@gmail.com
ORCID 0000-0002-0813-368X
National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine

ADSTRACT

The article presents a historical overview of the development of scientific thought in the field of child bilingualism. It concludes that the study of child bilingualism has undergone rapid development and encompasses stages such as: 1) scientific works on the study of individual cases of bilingualism in families with bilingual linguist parents and its influence on the cognitive development of children; 2) comprehensive research in the field of child bilingualism; 3) detailed recommendations for the effective development of child bilingualism, the establishment of centers, and research schools for the study of bilingualism.

The article emphasizes the complexity of the phenomenon of bilingualism and highlights its various aspects, including linguistic, psycholinguistic, neurolinguistic, sociological, and language teaching aspects. It analyzes existing definitions of the concept of "bilingualism" in scientific literature and demonstrates the lack of unity in the understanding of the content of bilingualism. It is revealed that the preference for a specific semantic load of the term "bilingualism" depends on the aspect in which it is